

**RAPORT
Z KONTROLI Utworzenia
Centrów Aktywizacji Zawodowej
w Powiatowych Urzędach Pracy
Województwa Warmińsko-Mazurskiego**

Olsztyn, 28 października 2010r.

I. Podstawy prawne

Obowiązek utworzenia Centrów Aktywizacji Zawodowej na powiatowe urzędy pracy nałożyła obowiązująca od 1 lutego 2009 r. nowelizacja ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zgodnie z art. 9 b ust. 1 i 2 (tj. Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415), w związku z art. 30 przepisów przejściowych ustawy z dnia 19 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009 r. Nr 6 poz. 33) na organy zatrudnienia, jakim są starostowie i prezydenci miast na prawach powiatu nałożony został obowiązek wyodrębnienia w ramach powiatowego urzędu pracy wyspecjalizowanej komórki organizacyjnej, która realizować będzie zadania w zakresie usług oraz instrumentów rynku pracy zwanej Centrum Aktywizacji Zawodowej (CAZ). Termin uruchomienia Centrów Aktywizacji Zawodowej w powiatowych urzędach pracy ustawodawca określił na 1 stycznia 2010 r.

Głównym celem Centrów Aktywizacji Zawodowej jest realizacja zadań związanych z aktywną polityką rynku pracy, tj. ograniczenie długotrwałego i biernego bezrobocia. Centrum powinno koncentrować się na potrzebach klientów i współpracować wraz z nimi w celu podjęcia zatrudnienia. Zadania CAZ, to realizacja czterech podstawowych usług rynku pracy:

- pośrednictwa pracy,
- poradnictwa zawodowego,
- pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy dla bezrobotnych,
- organizacji szkoleń

oraz wspieranie w/w usług instrumentami rynku pracy.

Osoby bezrobotne zgłaszające się do pośredników pracy otrzymają pomoc w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia lub formy wspierającej zatrudnienie np. stażu, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, robót publicznych, przygotowania zawodowego dorosłych, szkolenia, w tym z zakresu umiejętności poszukiwania pracy oraz zajęć w klubie pracy.

Natomiast doradcy zawodowi pomogą bezrobotnym zaplanować własną

ścieżkę aktywności zawodowej z uwzględnieniem samozatrudnienia, a liderzy klubu pracy przygotowują taką osobę do rozmowy kwalifikacyjnej oraz pomogą sporządzić dokumenty aplikacyjne. Osoby bezrobotne planujące rozpoczęcie działalności gospodarczej mogą ubiegać się o dotację na założenie własnej firmy.

W ramach CAZ pracodawca może pozyskać pracowników, którzy będą odpowiednio przygotowani do zmieniających się warunków na rynku pracy oraz otrzymać wsparcie finansowe na utworzenie miejsca pracy lub prac interwencyjnych.

Środki finansowe na wyodrębnienie i modernizację Centrów Aktywizacji Zawodowej mogą pochodzić z dwóch źródeł:

- ze środków własnych powiatu,
- ze środków Funduszu Pracy, pozostających w dyspozycji Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Zgodnie z art. 30 ust. 1 przepisów przejściowych nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy dofinansowanie utworzenia CAZ-ów ze środków Funduszu Pracy nie może przekroczyć 80% kosztów ich utworzenia, nie więcej niż 80-krotność przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w kwartale bezpośrednio poprzedzającym finansowanie tych kosztów. Natomiast 20% kosztów utworzenia CAZ winien pokryć z własnych środków starosta/prezydent. Dofinansowanie utworzenia CAZ ze środków Funduszu Pracy jest ograniczone czasowo do dnia 31 grudnia 2010r.

II. Cel kontroli

Celem przeprowadzonych kontroli w 20 powiatowych urzędach pracy województwa warmińsko – mazurskiego było zbadanie stopnia wdrożenia regulacji przepisu art. 30 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 6 poz. 33) tj. tworzenia Centrum Aktywizacji Zawodowej. Badaniem kontrolnym objęto następujące zagadnienia:

- stopień zaawansowania organizowania CAZ w powiatowych urzędach pracy,
- wyodrębnienie, w strukturze organizacyjnej urzędu pracy, komórki CAZ,
- zamieszczenie informacji o powstaniu CAZ i jego zadaniach na stronie

internetowej urzędu,

- dokonanie w zakresach obowiązków pracowników urzędu, realizujących zadania CAZ stosownych zapisów w tym zakresie,
- źródło, z którego sfinansowane zostało utworzenie CAZ.

III. Ustalenia przeprowadzonych kontroli na przełomie czerwca i lipca 2010r.

W wyniku kontroli, przeprowadzonych w okresie od 28 czerwca do 7 lipca 2010 r. ustalono, że w 17 (na 20 funkcjonujących w województwie) powiatowych urzędach pracy utworzono wyodrębnioną komórkę organizacyjną – Centrum Aktywizacji Zawodowej. W PUP Mrągowo i PUP Pisz trwały prace związane z organizacją CAZ, natomiast w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczytnie CAZ nie został utworzony.

Koszty związane z utworzeniem CAZ-ów 19 powiatowych urzędów pracy (bez PUP Szczytno) oszacowało w wysokości 1.820,4 tys. zł, z czego: 378,3 tys. zł jako środki własne, a 1.442,1 tys. zł środki Funduszu Pracy, przy czym pięć PUP na dzień kontroli nie było w stanie określić tych kosztów. Zgodnie ze złożonymi deklaracjami tylko jeden urząd pracy – PUP w Nidzicy, nie zamierzał ubiegać się o refundację utworzenia CAZ ze środków Funduszu Pracy. CAZ w Nidzicy wyodrębniono w oparciu o dotychczasową bazę lokalową.

Na 18 urzędów pracy, deklarujących ubieganie się o dofinansowanie ze środków Funduszu Pracy, 12 PUP złożyło wnioski do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Wnioski do Ministra Pracy i Polityki Społecznej o dofinansowanie kosztów utworzenia CAZ-ów złożyły trzy powiatowe urzędy pracy (PUP w Pieszku – 177,4 tys. zł, PUP w Mrągowie – 72,1 tys. zł, PUP w Kętrzynie - 156 tys. zł). Dziewięć powiatowych urzędów otrzymało środki pozostające w dyspozycji Ministra Pracy i Polityki Społecznej na dofinansowanie kosztów utworzenia CAZ (MUP w Olsztynie – 52,8 tys. zł., UPPO w Olsztynie – 26,4 tys. zł, PUP w Lidzbarku Warmińskim – 84,3 tys. zł, PUP w Elku – 128,7 tys. zł, PUP w Ostródzie – 60 tys. zł, PUP w Olecku – 207,6 tys. zł, PUP w Iławie – 254,8 tys. zł, PUP w Nowym Mieście Lubawskim – 37,8 tys. zł, PUP w Węgorzewie – 184 tys. zł). Nadmienić należy, że trzy powiatowe urzędy pracy (PUP w Nowym

Mieście Lubawskim, PUP w Olecku i PUP w Węgorzewie) dokonały rozliczenia otrzymanych środków. Ponadto PUP Elk w przypadku pozyskania dodatkowych środków własnych będzie ubiegać się o kolejne dofinansowanie.

6 Powiatowych Urzędów Pracy zadeklarowało złożenie wniosków w terminie późniejszym. 4 urzędy pracy (PUP w Gołdapi – 80 tys. zł; PUP w Działdowie – 215,7 tys. zł, PUP w Giżycku – 43 tys. zł, PUP w Elblągu – 70,4 tys. zł), posiadało przygotowane wnioski o refundację środków z MPiPS. Natomiast dwa urzędy – PUP w Braniewie i PUP w Bartoszycach, w przypadku pozyskania środków własnych złożą stosowne wnioski do MPiPS.

W wyniku przeprowadzonych kontroli, dotyczących utworzenia w powiatowych urzędach pracy Centrów Aktywizacji Zawodowej, zalecenia pokontrolne zostały wydane w przypadku jednego urzędu pracy – Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie. Był to jedyny urząd, którego działalność w kontrolowanym zakresie została oceniona negatywnie. Wobec stwierdzenia niezrealizowania obowiązku ustawowego, związanego z wyodrębnieniem CAZ oraz deklaracji Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie, że do końca 2010 r. nie zamierza przystąpić do jego tworzenia, wydano zalecenie podjęcia działań mających na celu utworzenie Centrum. W wyniku wydanych zaleceń pokontrolnych Dyrektor PUP w Szczytnie zobowiązał się do wyodrębnienia CAZ w terminie do końca bieżącego roku.

W przypadku Powiatowych Urzędów Pracy w Piszku i Mrągowie nie wydano zaleceń pokontrolnych, z uwagi na znaczne zaawansowanie działań zmierzających do utworzenia Centrów Aktywizacji Zawodowej.

Szczegółowe ustalenia kontroli przeprowadzonych w powiatowych urzędach pracy województwa warmińsko – mazurskiego w dniach 28 czerwca -7 lipca 2010r. obejmującej wykonanie obowiązku ustawowego związanego z wyodrębnieniem w urzędach Centrów Aktywizacji Zawodowej – art. 9 b ust. 1 i 2 w związku z art. 30 przepisów przejściowych noweli do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2009 r. Nr 6 poz. 33) przedstawia załącznik nr 1 do raportu.

IV. Realizacja zadań związanych z utworzeniem Centrów Aktywizacji Zawodowej wg stanu na dzień 28 października 2010 r.

W dniu 26 października 2010r. została przeprowadzona kontrola sprawdzająca w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczytnie. W wyniku kontroli ustalono, że zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie, stanowiącym załącznik do Uchwały Nr 57/XVI/2010 Zarządu Powiatu w Szczytnie z dnia 22 października 2010 r., w strukturze organizacyjnej urzędu wyodrębniono Centrum Aktywizacji Zawodowej. Z tym też dniem Centrum zaczęło funkcjonować. Na stronie internetowej Urzędu zamieszczono stosowną informację na temat CAZ, jako wyspecjalizowanej komórki organizacyjnej, realizującej zadania w zakresie usług i instrumentów rynku pracy. Zakresy obowiązków pracowników PUP w Szczytnie, realizujących zadania Centrum Aktywizacji Zawodowej, zawierają zapisy w tym zakresie. CAZ w Szczytnie utworzono w oparciu o środki własne. Dyrektor PUP poinformował, że w przypadku pozyskania nowej siedziby Urzędu oraz przedłużenia okresu ubiegania się o środki finansowe z Funduszu Pracy na dofinansowanie CAZ, w 2011 roku PUP złoży wniosek do MPiPS o dofinansowanie.

Urzędy Pracy w Mrągowie i Pisz, w których w trakcie kontroli prowadzonych na przełomie czerwca i lipca br., stwierdzono fazę organizacyjną CAZ na dzień 28 października 2010r. wywiązały się z nałożonego ustawowego obowiązku. Regulaminy Organizacyjne Powiatowych Urzędów Pracy, w których wyodrębniono Centra Aktywizacji Zawodowej zostały zatwierdzone Uchwałami, odpowiednio Zarządów Powiatu Mrągowskiego i Piskiego. Informacje o funkcjonowaniu CAZ znajdują się na stronach internetowych PUP, a pracownicy posiadają zakresy czynności uwzględniające nowe zadania.

Wg stanu na dzień 28 października 2010 w województwie warmińsko-mazurskim we wszystkich powiatowych urzędach pracy zostały wyodrębnione Centra Aktywizacji Zawodowej.

Zmianie uległa wysokość środków finansowych, o które zamierzają ubiegać się urzędy pracy na modernizację i wyposażenie istniejących CAZ-ów. Powiatowy Urząd Pracy w Elku, który pierwotnie zgłaszał zamiar ubiegania się o kolejne środki na tworzenie CAZ, poinformował, że nie będzie ubiegał się o dodatkowe środki

z Funduszu Pracy. Na cztery PUP, które miały przygotowane wnioski o dofinansowanie utworzenia CAZ ze środków Funduszu Pracy, dwa otrzymały dofinansowanie tj. :

- PUP w Giżycku otrzymał środki finansowe z MPiPS w wysokości 44.000 zł, przy czym wkład własny Starosty Giżyckiego wyniósł 11.000 zł. Obecnie trwają prace modernizacyjne istniejącego Centrum Aktywizacji Zawodowej.
- PUP w Elblągu otrzymał środki finansowe z MPiPS w wysokości 70.500 zł, przy wkładzie własnym Prezydenta miasta Elbląga w wysokości 17.623 zł. Obecnie trwają prace modernizacyjne istniejącego Centrum Aktywizacji Zawodowej.

PUP w Działdowie złożył wniosek o przyznanie środków Funduszu Pracy w wysokości 269.643,46 zł, przy udziale środków własnych starosty w kwocie 53.928,69 zł. Natomiast PUP Goldap będzie ubiegał się o środki na dofinansowanie CAZ w przypadku przedłużenia terminu składania wniosków do MPiPS na rok 2011.

Powiatowy Urząd Pracy w Braniewie poinformował, że zamierza w najbliższym czasie wystąpić o przyznanie środków do MPiPS. Koszt planowanych wydatków wynosi 41.000 zł, w tym 32.800 zł dofinansowanie i 8.200 zł wkład własny. Natomiast Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach, który zgłaszał zamiar ubiegania się o dofinansowanie tworzenia CAZ, poinformował, że brak jest do dnia dzisiejszego decyzji władz powiatu o zagwarantowaniu wkładu własnego, co uniemożliwia wystąpienie do MPiPS o dofinansowanie.

Szczegółowe ustalenia obejmujące wykonanie obowiązku ustawowego związanego z wyodrębnieniem w urzędach pracy Centrów Aktywizacji Zawodowej wg stanu na dzień 28 października 2010r. przedstawia załącznik nr 2 do raportu.

V. Wnioski

Wyodrębnienie Centrów Aktywizacji Zawodowej w strukturach powiatowych urzędów pracy to przedsięwzięcie, które w zasadniczy sposób poprawi jakość działań podejmowanych na rzecz realizowania autentycznych potrzeb osób aktywnie poszukujących pracy.. Idea CAZ-u jest skoordynowanie możliwości i usług

wszystkich komórek organizacyjnych urzędów pracy, poprzez ich lokalizację w jednym miejscu, usprawnienie wymiany informacji i taką współpracę, by codzienne kontakty klientów z urzędem stały się łatwiejsze i efektywniejsze.

W pierwszej kolejności osobą bezrobotną, która zgłosi się do CAZ-u i zadeklaruje chęć podjęcia pracy, zajmie się pośrednik pracy, który posiada wiedzę na temat wolnych miejsc pracy. Doradca zawodowy z kolei zbierze informacje od osoby bezrobotnej dotyczące jej kwalifikacji, kompetencji i predyspozycji. Jeśli ta osoba mogłaby być w jakiejś dziedzinie zaktywizowana, ale z koniecznością odbycia szkolenia, zajmie się nią dział aktywnych form. Może się okazać, że klient będzie potrzebował wiedzy praktycznej, wówczas zostanie skierowany na odbycie stażu. Kolejną możliwością jest udzielenie takiej osobie wsparcia merytorycznego i finansowego, jeśli zdecydowałaby się uruchomić własną działalność gospodarczą. Pomoc, którą bezrobotny znajdzie w Centrum Aktywizacji Zawodowej jest kompleksowa.

Centrum Aktywizacji Zawodowej jest zatem wyspecjalizowaną komórką organizacyjną w ramach powiatowego urzędu pracy, skupiającą w swoim zakresie wyłącznie aktywne działania w zakresie usług i instrumentów rynku pracy. Dzięki wyodrębnieniu CAZ skoordynowano działania, związane z aktywną polityką rynku pracy, nakierowane na klientów urzędu pracy tj. osoby bezrobotne, poszukujące pracy oraz pracodawców. Centra Aktywizacji Zawodowej odpowiadają za obsługę osób bezrobotnych i poszukujących pracy nakierowaną na podejmowanie tylko takich działań, które mają wpływać na aktywizację i zatrudnienie swoich klientów, a także za udzielanie kompleksowej pomocy pracodawcom w rozwiązywaniu ich potrzeb i problemów związanych z rynkiem pracy.